

ІННОВАЦІЙНА ІНФРАСТРУКТУРА В ЄВРОРЕГІОНАХ

Дейнеко Я.О., Корж Л.О.

Національний авіаційний університет, Київ

Науковий керівник - Зеліско Інна Михайлівна д.е.н, проф.

Інноваційну систему держави можна розглядати як сукупність її регіональних складових - регіональних інноваційних систем.

Національна інноваційна система в цілому повинна мати єдину законодавчу базу та бюджетну політику, а гнучкість цієї системи необхідна для своєчасного пристосування до динамічних внутрішніх та зовнішніх умов.

Інноваційний потенціал є складовою соціально-економічного потенціалу регіону. Інноваційний потенціал регіону можна визначити як сукупність науково-технічних, матеріальних, фінансових, людських, інституційних та інших ресурсів регіону, які можуть бути використані для інновацій. Він містить такі елементи, як технічний прогрес, інституційні форми, пов'язані з механізмами науково-технічного розвитку, а також інноваційну культуру суспільства, його сприйнятливості до інновацій.

Стан розвитку інноваційної інфраструктури безпосередньо впливає на розвиток єврорегіонального співробітництва в інноваційній сфері. Регіональна інноваційна інфраструктура - це сукупність спеціальних інноваційних установ та мереж, які взаємопов'язані та забезпечують розвиток та підтримку всіх етапів інноваційного процесу в регіоні з метою збільшення його інноваційного потенціалу [1].

До основних елементів розвитку регіональної інноваційної інфраструктури, які вказують на можливість формування конкурентних переваг регіону та сприяють розвитку його інноваційного потенціалу, належать: технопарки, наукові парки, інноваційно-технологічні центри, бізнес-інкубатори, венчурні фірми, консалтингові та аналітичні фірми, технополіси та ін.

Якщо розглядати ці інфраструктури, можна сказати, що технопарки можна розглядати як інноваційну та інвестиційну модель єврорегіонального співробітництва. На сьогодні в Україні існує 7 технопарків, які беруть участь у єврорегіональних заходах. Серед них можна виділити Яворівський технопарк і Карпатські єврорегіони, і Еко Україна. Кластерний підхід сприяє ефективному впровадженню інноваційно-інвестиційної економічної моделі єврорегіонального співробітництва. Досвід зарубіжних країн показує, що поява кластерів на основі регіональної спеціалізації підвищує конкурентоспроможність національних економік. Процеси кластеризації повинні регулюватися юридичними документами країн, які беруть участь у транскордонному співробітництві.

Основою кластеризації в межах єврорегіонів є створення науково-технічних та логістичних кластерів. Науково-технічний кластер - це організаційна структура, що включає науково-дослідні інститути, вищі навчальні заклади та підприємства, де будуть впроваджуватися науково-технічні розробки. Реалізація науково-технічного кластеру в єврорегіонах вирішить питання оновлення

юююматеріально-технічної бази наукових установ та вищих навчальних закладів, збільшить частку інноваційних та активних підприємств, збільшить наукоємність ВВП, створить нові робочі місця та покращити експортний потенціал держав. Науково-технічні кластери можуть розроблятися на базі існуючих технопарків.

Тут єврорегіональний кластер використовує інновації як технологію для досягнення конкурентних переваг регіону та стратегію майбутнього розвитку. Ці переваги включають можливість просування інноваційної кластеризації в єврорегіонах шляхом фінансування та участі у програмах та проектах транскордонного та єврорегіонального співробітництва.

Враховуючи передумови формування єврорегіональних кластерних формувань, необхідно проаналізувати єврорегіони як єдину територію, яка повинна відповідати еквівалентному відбору потенційних учасників такого кластеру.

Таким чином, для визначення сфер функціонування єврорегіонального кластерного формування необхідно визначити конкурентні переваги та спеціалізацію прикордонних територій, що входять до відповідного єврорегіонального простору.

Що стосується єврорегіональних бізнес-інкубаторів, то ця діяльність зараз перебуває у зародковому стані. За статистичними даними, в Україні існує 76 бізнес-інкубаторів. Насправді ефективних не більше 10, а єврорегіональних взагалі немає [2].

В Україні бізнес-інкубатори як напрямок підтримки малого бізнесу характеризуються еволюційно обумовленою специфікою. Існують проблеми як у теоретичному та методологічному забезпеченні, так і в реалізації концепції бізнес-інкубації на практиці. Це, насамперед, відсутність єдиного концептуально-категоріального апарату, невирішення питань організації фінансування та кредитування бізнес-інкубаторів, залучення висококваліфікованих кадрів.

В рамках розробки державної політики на національному рівні доцільно також розробити державну програму сталого розвитку єврорегіонів та визначити основні пріоритети їх розвитку. Зокрема, розвиток прикордонних регіонів України значно покращить діяльність єврорегіонального утворення за рахунок підвищення конкурентоспроможності територій, що входять до його складу. Необхідно врахувати, що ми повинні підтримувати традиційний сектор та промисловість, властиві сферам, що входять до єврорегіонів, а також ми повинні використовувати інноваційні механізми для стимулювання розвитку українських територій, які порівняно з іншими членами Єврорегіональної формації може відставати у своєму розвитку [4].

З цією метою важливо заохочувати співпрацю між науково-технологічними центрами та малими та середніми підприємствами, розташованими на території України та сусідніх країн. Необхідно також окремо наголосити на збільшенні доступності певних територій, розташованих на периферії, розвитку інфраструктури, транспорту та зв'язку та, таким чином, сприяти покращенню надання соціальних послуг населенню.

Визначаючи створення спеціалізованих інфраструктур як інструмент активізації розвитку підприємництва в різних сферах діяльності, я вважаю, що головною мотивацією створення такої структури є підвищення самозабезпечення економіки прикордонних територій, створення основних основ для розвитку нових підприємств, стимулювання створення нових робочих місць, розвитку транскордонної інфраструктури для підтримки малого бізнесу та підвищення добробуту населення прикордонних територій шляхом розвитку підприємництва.

Одним із шляхів поліпшення соціально-економічного розвитку України є активізація транскордонного співробітництва шляхом створення євро регіонів, які є організаційною формою співпраці між адміністративно-територіальними одиницями європейських держав, що здійснюється відповідно до двостороннього або багатостороннього угоди про транскордонне співробітництво.

Список використаних джерел

1. Безуська А. Ю., Лук'янихін В.О. Визначення сутності регіонального управління, його основних процесів і державних пріоритетів розвитку. URL: essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/.../7827/1/1.doc.

2. Губина В.С. Государственное регулирование регионального развития: европейский опыт. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/gosudarstvennoe-regulirovanie-regionalnogorazvitiya-evropeyskiy-opyt>.

3. Розвиток транскордонного співробітництва: науково-аналітична доповідь / НАН України, ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долішнього НАН України»; Редактор В.С. Кравців. Львів, 2016. 125 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).

4. Кифяк В.Ф. Транскордонний бізнес-інкубатор як один із інструментів активізації розвитку підприємництва в сфері рекреації та туризму. Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. 2011. Вип. I (41).

5. Папп В.В. Стратегічні напрямки розвитку регіональних інноваційних процесів. URL: http://experts.in.ua/baza/analitic/index.php?ELEMENT_ID=34700

6. Пак В. І. Підвищення ефективності співробітництва в межах Карпатського євро регіону у сфері міждержавного регіонального управління. Ефективність державного управління. 2016. Вип. 3. С. 167-173. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efdu_2016_3_20.